

HAVA TAŞITLARI, UZAY TAŞITLARI VE BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI

Not:

1.- Bu fasıl anlamında, "insansız hava taşıtı" tabiri, 88.01 pozisyonunda yer alanlar dışında, içinde bir pilot olmadan uçmak üzere tasarlanmış herhangi bir hava aracı anlamına gelir. Yük taşıyacak şekilde tasarlanabilirler veya kalıcı olarak entegre edilmiş dijital kameralar veya uçuşları sırasında faydacı işlevleri yerine getirmelerini sağlayacak diğer ekipmanlarla donatılabilirler.

Bununla birlikte, "insansız hava taşıtı" tabiri, yalnızca eğlence amacıyla tasarlanmış uçan oyuncakları kapsamaz (95.03 pozisyonu).

Altpozisyon Notları:

- 1.- 8802.11 ile 8802.40 altpozisyonlarındaki "boş haldeki ağırlık tabirinden, personelin, yakıtın ve sabit halde bulunanlar dışındaki diğer teçhizatın ağırlığı dışında kalan normal uçuş düzenindeki cihazların ağırlığı anlaşılır.
- 2.- 8806.21 ile 8806.24 ve 8806.91 ile 8806.94 alt pozisyonları anlamında, "azami kalkış ağırlığı" tabirinden, normal uçuş sırasında makinenin, taşıdığı yük, teçhizat ve yakıtın ağırlığı dahil, kalkış sırasındaki azami ağırlığı anlaşılır.

GENEL AÇIKLAMALAR

Bu Fasıl balonları, hava gemilerini ve motorsuz uçakları (planörler) (88.01 pozisyonu) diğer uçakları (88.02 veya 88.06 pozisyonu), uzay araçlarını (uyduları da dahil) ve uzay araçlarını fırlatan araçları (88.02 pozisyonu), bazı paraşüt ve benzeri araçları (88.04 pozisyonu) uçak indirme tertibatı, durdurma tertibatı ve yerde uçuş eğitimi yapmaya mahsus cihazları (88.05 pozisyonu) kapsar. XVII. Bölümün Not hükümleri **saklı kalmak kaydıyla** (bu Bölümün Genel Açıklama Notuna bakınız) bu pozisyona, bu araçların aksam ve parçaları da dahildir.

Tamamlanmamış veya mamul hale getirilmemiş uçaklar (motorlarla donatılmamış, iç teçhizatı olmayan uçaklar gibi) tamamlanmış özelliklerine sahip olmak **şartıyla** eksiksiz uçaklar gibi sınıflandırılırlar.

88.01 - BALONLAR VE HAVA GEMİLERİ, PLANÖRLER, DELTA KANATLI PLANÖRLER VE MOTORSUZ DİĞER HAVA TAŞITLARI

(I) BALONLAR VE HAVA GEMİLER

Bu grup, çeşitli kullanım alanları olan (askeri, sportif, bilimsel, reklam vb.) havadan daha hafif uçakları içine alır. Bunlar, serbest ya da bağımlı **balonları** (bir kabloyla yere bağlanmış) motorla işleyen **hava gemilerini** içine alır.

Bu grup, havacılıkta ya da meteorolojide kullanılan aşağıda belirtilen tipteki balonları da içine alır:

- (1) **Sinyal balonları:** Bunlar, radyo verici cihazlarını yükseğe taşımak için kullanılırlar. Ağırlıkları 4.500 gram olabilir. Fakat normal ağırlıkları 350 ve 1,500 gram arasında değişir.
- (2) **Pilot balonları:** Bunlar, rüzgarın yön ve hızını tayin için kullanılır. Normal ağırlıkları 50 ila 100 gram arasında değişir.
- (3) **İrtifa balonları:** Bunlar, yukarıdaki (1) ve (2) numaralı balonlardan daha küçüktür ve normal ağırlıkları 4 ila 30 gram arasında değişir. Bulut yüksekliğini anlamak için kullanılır.

Meteorolojide kullanılan balonlar ekseriya çok ince şişirmeye son derece elverişli vasıftaki kauçuktan yapılmaktadır. Çocuklar için oyuncak balonlar, bu pozisyon **haricindedir (95.03 pozisyonu)**. Bunlar, aşağı kalitede kauçuktan yapılmaları, şişirme emziklerinin daha kısa boyda olmaları ve üzerinde reklam, veya dekoratif baskılar bulunması nedeniyle ayırt edilebilirler.

(II) PLANÖRLER VE DELTA KANATLI PLANÖRLER

Planörler, atmosfer akımı kullanarak havada kalan, havadan daha ağır hava aracıdır. Bununla beraber, motorla donatılmış veya motorla donatılmak için dizayn edilmiş olan planörler **(88.02 pozisyonunda)** yer alır.

Tek kişiyle yönetilen **kanatlı planörler** manevralar yapmak için üçgen kanatlardan oluşan, koşum takımına bağlanan bir yada iki kişiyle yönetilirler. Bu kanatlar genellikle boru şeklinde metalden oluşan bir yapı üzerine gerilen (genellikle kumaş) maddeden ve yatay kumanda çubuğundan oluşurlar Kanatlı planörlerin diğer çeşitleri başka şekillerde olabilir, fakat yapıları ve aerodinamik hareketleri içerisinde delta kanatlara benzer.

(III) DİĞER MOTORSUZ HAVA TAŞITLARI

Bu grup mekanik itici kuvveti olmayan, havadan daha ağır hava aracı olan **uçurtmaları** içine alır. Bağımlı balonlar gibi aynı yolla bir iple yere bağlanır ve örneğin meteorolojik cihazları taşımak için kullanılabilir.

Çocuk oyuncakları olarak düzenlenen uçurtmalar burada **yer almaz. (95.03 pozisyonu)**

Doğru ölçülerde yapılan ya da yapılmayan örneğin dekorasyon için kullanılan modeller (örn; **44.20** veya **83.06 pozisyonu**), yalnız gösteri amaçlı (**90.23 pozisyonu**) ya da eğlence amaçlı model ya da oyuncaklar (**95.03 pozisyonu**) bu pozisyon **haricindedir**.

88.02 - DİĞER HAVA TAŞITLARI (HELİKOPTERLER, UÇAKLAR GİBİ), (88.06 POZİSYONUNDAKİ İNSANSIZ HAVA TAŞITLARI HARIÇ); UZAY ARAÇLARI (UYDULAR DAHİL), UZAY ARAÇLARINI FIRLATICI ARAÇLAR VE YÖRÜNGE-ALTI ARAÇLARI

- Helikopterler

8802.11 -- Boş haldeki ağırlıkları 2000 kg'ı geçmeyenler

8802.12 -- Boş haldeki ağırlıkları 2000 kg'ı geçenler

8802.20 - Uçaklar ve diğer hava taşıtları (boş haldeki ağırlıkları 2000 kg'ı geçmeyenler)

8802.30 - Uçaklar ve diğer hava taşıtları (boş haldeki ağırlıkları 2000 kg'ı geçen fakat 15000 kg'ı geçmeyenler)

8802.40 - Uçaklar ve diğer hava taşıtları (boş haldeki ağırlıkları 15000 kg'ı geçenler)

8802.60 - Uzay araçları (uydular dahil) ve uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları

Bu pozisyon aşağıdakileri kapsar:

- (1) **Havadan daha ağır olan motorlu hava araçları.** Bu grup uçakları, (arazi uçaklarını, deniz uçaklarını, hem suya hem karaya inen uçakları) **hızlı otomatik uçakları** (dikey bir dingil üzerine bir ya da daha fazla dönen pervaneyle donatılmış) ve **helikopterleri** (motorla çalışan bir ya da daha fazla pervaneyle donatılmış) kapsar.

Böyle hava taşıtları askeri amaçlar, insan ve malzeme taşımak, eğitim faaliyetleri, hava fotoğrafları, tarımsal işler, kurtarma işleri, yangınla mücadele, meteorolojik ya da diğer bilimsel amaçlar için kullanılabilir.

Kara nakil vasıtası olarak kullanılabilmesi için özel imal edilmiş hava taşıtları bu pozisyona dahil edilmiştir.

- (2) Atmosferin dışına yolculuk yapabilen **uzay araçları** (telekomünikasyon ya da meteorolojik uydular gibi)
- (3) **Uzay aracını fırlatıcı araçlar;** uzayın yörüngesine uydu yerleştirmek için uydu fırlatan araçlar ve uzay aracını fırlatanlar. Bu araçlar, fırlatış uçuşu sonunda 7000 m/s den fazla son sürati yüküne vermektedir.
- (4) **Noksan Yörüngeli Fırlatıcı Araçlar;** Bunlar, parabolik yörünge takip eder ve genellikle, dünyanın atmosferi dışında yükü geri alabilme şeklinde olsun veya olmasın bilim ve diğer teknik amaçlar için alet taşırlar. Yüklerin salıverildiği durumlarda bu araçlar uçuş sonunda azami hızı 7,000 m/s.'den fazla olan sürati yüküne vermemektedir. Yükler çoğunlukla dünya yüzeyine eski durumuna gelmek için paraşütle geri döndürülür.

Askeri fırlatma araçları veya balistik güdümlü mermilerin yüklerini azami hızı 7,000 m/s 'den fazla olmayan sürati yüküne vererek doruğa ulaştıktan sonra geri dönenler bu pozisyon **haricindedir (93.06 pozisyonu)**. Bunlar savaş gereçlerini atarlar, örneğin patlayıcı maddeler, bombalar, kimyevi maddeler ve parabolik bir yörünge takip ettikten sonra hedefin üzerine yükünü çarpmaya sebep olurlar.

Aşağıdakiler bu pozisyona **haricindedir**:

- (a) Doğru ölçülerde yapılan ya da yapılmayan, örneğin dekorasyonlar için kullanılan modeller (örn; **44.20** veya **83.06 pozisyonu**) ya da yalnız gösteri amaçlı modeller (**90.23 pozisyonu**).
- (b) Bu faslın 1 nolu notunda belirtilen insansız hava taşıtları (**88.06 pozisyonu**).
- (c) Eğlence amaçlı model ya da oyuncaklar (**95.03 pozisyonu**).
- (d) Eğlence parkı gezintileri ve fuar-panayır için özel olarak dizayn edilmiş modeller (**95.08 pozisyonu**).

[88.03]

88.04 - PARAŞÜTLER (SEVKEDİLEBİLİR PARAŞÜTLER VE PARAGLİDERLER DAHİL) VE ROTOŞÜTLER, BUNLARIN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARI

Bu pozisyon, insan, askeri teçhizat ve malzemeleri, meteorolojik aletler, işaretler vb. için kullanılan paraşütleri içerir. Bazı tipleri jet motorlu uçakları yavaşlatmak için kuyruk paraşütleri olarak kullanılır. Kullanış yerlerine göre değişik ölçülerde, ipekli kumaştan, lif maddelerinden, ketenden, pamuktan, kağıttan vb. yapılmış olabilir.

Paraşütçülerin kullandıkları mutat paraşütlerin üst kısmında genellikle **kılavuz paraşüt** denilen (**pilot chute**) küçük bir paraşüt bulunmakta, kumanda ipi denilen bir ipin paraşütçü tarafından çekilmesiyle açılmakta bu da **ana paraşütün** açılmasını sağlamaktadır. Ana paraşüte muayyen miktarda **askı ipleri** tutturulmuş olup, bunların aşağı sarkan uçları iki veya daha fazla demet halinde toplanarak paraşütçünün vücuduna geçirilen **koşum takımına** bağlanmıştır. Koşum takımları kolonlu ve kayışlı olup, yaylı kanca ve tokalarla donatılmıştır. Paraşütler, kılavuz paraşütler ve kumanda ipi tüm olarak bir **çanta** içinde düzgün olarak yerleştirilmiş olup, kullanma anında bu çanta kumanda ipinin çekilmesiyle açılmaktadır.

Bu pozisyon, aynı zamanda kişinin dağların yamaçları veya zirvesinden kendisini bırakmak amacıyla yapılmış katlanabilen paraşüt veya kanatlar, hava akımlarında kendine yön vermek için kablolar ve paraşüt kemerinden oluşan yamaç paraşütlerini de kapsar.

Bununla birlikte, paraşütlere benzerliklerine rağmen aerodinamik hareketler sağlamaz, belli koşullarda ve hava akımı izin verdikçe yamaç paraşütleri yükselen bir yol izleyebilirler.

Bu pozisyon, meteorolojide radyo dalgaları ile kumanda edilen iniş roketlerini kontrol etmek için kullanılan eksen üzerinde dönen kanat ünitesine sahip tipteki **rotoşütleri** de kapsar.

Ayrıca bu pozisyon, paraşütlerin aksam, parça ve teferruatı örneğin paraşüt çantası (torbası) koşum takımları, paraşütün açılmasını sağlayan mekanik yay tertibatlı sistem ve rotoşütlerin aksam, parça ve teferruatı.

88.05 - HAVA TAŞITLARINI FIRLATMA CİHAZ VE TERTİBATI VE HAVA TAŞITLARININ İNİŞ CİHAZ VE TERTİBATI VE BENZERİ CİHAZ VE TERTİBAT, YERDE UÇUŞ EĞİTİMİ YAPMAYA MAHSUS CİHAZLAR, BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI

8805.10 - Hava taşıtlarını fırlatma cihaz ve tertibatı ve bunların aksam ve parçaları, hava taşıtlarının iniş cihaz ve tertibatı ve bunların aksam ve parçaları

- Yerde uçuş eğitimi yapmaya mahsus cihazlar ve bunların aksam ve parçaları

8805.21 -- Hava muharabe simulatörü ve bunların aksam ve parçaları

8805.29 -- Diğerleri

Bu pozisyon, tamamen farklı üç çeşit cihaz ve tertibatını kapsar. Yani;

(A) Hava taşıtlarını fırlatma cihaz ve tertibatı.

Genellikle gemilerin bordasında kullanılan ve uçakların ilk hareketini sağlayan madeni rampadan oluşmuştur. Kalkış için gerekli olan itme ve hareket ettirme kuvveti uçakların altında bulunan ve bir şaryo veya pistondan oluşan rampanın üzerine tazyikle havanın, buharın, bir fişegin patlatılmasının tesiri ile sağlanır.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyon **haricindedir**:

- (a) Planörlerin havalandırılması için kullanılan motorlu vinç teçhizatı (**84.25 pozisyonu**).
- (b) Roket fırlatma rampaları ve havalanma süresince rehberlik eden roket kuleleri, kendi gücüyle kalkan roketler (**84.79 pozisyonu**).

(B) Hava taşıtlarının iniş cihaz veya benzeri tertibat.

Bazı hava limanlarında, hangarlarda uçak gemilerinde kullanılan bu teçhizat iniş anındaki uçağın hızını azaltmaya, duracak olan uçağın ihtiyaç duyduğu durma mesafesini kısaltmaya yarar.

Bu pozisyon, emniyet araçları(örn; ara ağlar) gibi diğer cihazları kapsamaz.

(C) Yerde uçuş eğitimi yapmaya mahsus cihazlar.

Pilot eğitimi için kullanılan bu araçlar şunları içine alır:

- (1) **Elektronik fonksiyonlu uçuş simulatörleri.** Uçuş şartlarını elektronik aletlerle kontrol ederek uçuş şartlarını bildirir. Hava muharebe simulatörleri, uçuş sırasındaki hava muharebe koşullarını gerçek hayattaki gibi göstererek pilotları eğitmeye mahsus elektronik veya mekanik sistemleri ifade eder.

Motorlu taşıt şasisi veya römorkuna monte edilmişse bu tür araçlar **87.05** veya **87.16** pozisyonlarda sırasıyla sınıflandırılmışlardır (fakat 87.16 pozisyonunun Açıklama Notuna bakınız).

- (2) Normal uçuşlarda istenilen bütün manevraları yapabilen pilot kabini olarak teçhiz edilmiş ve bir mesnet üzerine konulmuş dönebilen küçük bir kabinden oluşan **"link trainer"** olarak bilenen alet.

AKSAM VE PARÇALAR

Yukarıda belirtilen maddelerin aksam ve parçalarını da içine alan bu pozisyon aşağıdaki **iki şartı da gerektirmektedir:**

- (i) Yalnız ve özellikle bu gibi eşyalar ile kullanılmasının uygun olduğu açıkca belli olmalıdır ve
ve (ii) XVII. Bölümün Açıklama Not hükümleri ile hariç tutulmamalıdır (ilgili Genel Açıklama Notuna bakınız).

Başlıca rolü, insanın zor uçuş şartları altında (yüksek sürat, oksijen yetmezliği vb.) gösterdiği reaksiyonların kaydından ibaret bulunan türden olan bu cihazlar bu pozisyon **haricindedir**. Bu gibi cihazlar (örn; ses duvarını aşan süratte uçuş şartlarını taklit maksadıyla rotatif bir kol üzerinde tespit edilmiş hücreler gibi) psikoteknik grubuna dahil refleks testi cihazlarından olmakta ve **90.19 pozisyonunda** yer almaktadır.

Diğer yandan pilotların uçuş eğitimine mahsus olmayıp da havacıların genel eğitimine mahsus çeşitten olan teçhizat (örn; jireskopların büyük boydaki modelleri gibi) da bu pozisyon **haricinde kalır (90.23 pozisyonu)**.

88.06 - İNSANSIZ HAVA TAŞITLARI:

8806.10 - Yolcu taşımak için dizayn edilmiş olanlar:

- Diğerleri, sadece uzaktan kumanda ile uçuş yapanlar:

8806.21 - - Maksimum kalkış ağırlığı 250 g geçmeyenler

8806.22 - - Maksimum kalkış ağırlığı 250 g geçen fakat 7 kg geçmeyenler

8806.23 - - Maksimum kalkış ağırlığı 7 kg geçen fakat 25 kg geçmeyenler

8806.24 - - Maksimum kalkış ağırlığı 25 kg geçen fakat 150 kg geçmeyenler

8806.29 - - Diğerleri:

- Diğerleri:

8806.91 - - Maksimum kalkış ağırlığı 250 g geçmeyenler

8806.92 - - Maksimum kalkış ağırlığı 250 g geçen fakat 7 kg geçmeyenler

8806.93 - - Maksimum kalkış ağırlığı 7 kg geçen fakat 25 kg geçmeyenler

8806.94 - - Maksimum kalkış ağırlığı 25 kg geçen fakat 150 kg geçmeyenler

8806.99 - - Diğerleri

Bu pozisyon, 88.01 pozisyonunda belirtilenler dışında, içinde pilot olmadan uçulmak üzere tasarlanmış insansız hava araçlarını kapsar. İnsansız hava aracı, yalnızca uçuş operasyonu sırasında her zaman başka bir yerden (örneğin, yer, gemi, başka bir uçak veya uzay) bir operatör tarafından gerçekleştirilen uzaktan kumandalı uçuş yeteneğine sahip olabilir veya Operatör müdahalesi olmadan uçuş için programlanmış uçuş yeteneğine sahip olabilir.

İnsansız hava araçları çeşitli şekil ve boyutlara sahip olabilir de, genellikle motorlar tarafından çalıştırılan bir veya daha fazla pervane veya rotor veya sabit kanatlar ve uzak bir operatör tarafından komuta ve kontrol için iletişim sistemleri ile donatılmıştır. Ayrıca, sabit gezinme ve kalkış noktasına geri uçuş için Küresel Navigasyon Uydu Sistemi (GNSS) alıcılarını (örneğin, GPS, GLONASS veya BEIDOU) ve engellerden kaçınma, nesne tanıma ve izleme işlevi sistemlerini de içerebilirler.

İnsansız hava araçları, yük veya yolcu taşıma, hava fotoğrafçılığı, tarımsal veya bilimsel çalışma, kurtarma görevleri, yangınla mücadele, gözetleme veya askeri amaçlar gibi faydacı işlevler için kullanılacak kalıcı olarak entegre edilmiş dijital kameralar veya diğer ekipmanlarla donatılabilir veya yük taşımak üzere tasarlanabilir.

Sadece eğlence amacıyla tasarlanmış ve faydacı işlevleri yerine getirmek üzere tasarlanmamış uçan oyuncaklar veya modeller de bu pozisyon haricindedir. Bunlar örneğin, düşük ağırlıkları, sınırlı yükseklikleri, uçabilecekleri mesafe veya süre, maksimum hız, otonom olarak uçamama veya bir yük/kargo taşıyamamaları veya gelişmiş elektronik cihazlarla donatılmamış olmaları (örn. Küresel Konumlandırma Sistemleri, gece uçuşu gereklilikleri veya gece görüşü) **(95.03 pozisyonu)** ile ayırt edilirler.

88.07- 88.01, 88.02 VEYA 88.06 POZİSYONLARINDAKİ HAVA TAŞITLARININ AKSAM VE PARÇALARI

8807.10 - Pervaneler ve rotorlar ve bunların aksam ve parçaları

8807.20 - İniş takımları ve bunların aksam ve parçaları

8807.30 - Uçak, helikopterler veya insansız hava taşıtlarının diğer aksam ve parçaları

8803.90 - Diğerleri

88.01, 88.02 veya 88.06 pozisyonunda belirtilen malzemelerin parçalarını da içine alan bu pozisyon aşağıdaki **iki şartı da sağlar**:

- (i) Yalnız ve özellikle böyle maddelerle kullanılmasının uygun olduğu belirlenmelidir
- ve (ii) XVII. Bölüm Açıklama Notlarında hariç tutulmamış olmalıdır (ilgili Genel Açıklama Notuna bakınız).

Bu pozisyona aşağıdaki aksam ve parçalar dahildir:

(I) Balon ve hava gemilerinin parçaları:

- (1) Motoru örten kısımlar ve sepetler
- (2) Sert çerçeveler (dilim ve pano halinde) ve aksamı.
- (3) Çember taşıyıcılar.
- (4) Balonetler (kompresör vazifesini gören baloncuklar).
- (5) Sert bedenler ve bunların parçaları.
- (6) Dümen ve dengeleyiciler.
- (7) Hava gemilerinin pervaneleri.

(II) Uçak parçaları (Planörler, uçurtmalar dahil) Örneğin;

- (1) Uçak gövde ve tekneleri, gövde ve tekne bölümleri, harici ve dahili parçalar (Radar tertibatı üzerindeki koruyucular, anten kaportaları koni şeklindeki uçak kuyrukları, kaplamalar, duvarlar, yük bölmeleri, döşemeler, çerçeveler, kapılar, emniyet paraşütleri, pencereler vb.)
- (2) Kanatlar ve onu meydana getiren parçalar (Uçak kanadı ana kirişleri, kaburgalar, organlar).
- (3) Kontrol yüzeyi hareketli veya hareketsiz kısımlar (dümenler, slatlar, serv şeritler, sökölüp takılabilen bölümler, irtifa dümeni).
- (4) Uçak motor yerleri, uçak motor kapakları, uçak kanadı altında yakıt ve makina yerleştirmek için çıkıntılı bölmeler.
- (5) Tekerlekler (lastikli ya da lastiksiz) iniş ayakları ve geri çekip, alma teçhizatına sahip (fren ve fren parçaları da dahil) iniş takımları.

- (6) Su üzerinde yüzen deniz uçakları.
- (7) Uçak pervaneleri, helikopter pervaneleri, pervane kanatları ve kanat ağzı pervaneler için yükselme kontrol mekanizmaları.
- (8) Kontrol manivelaları (kontrol kolları, dümen kolları ve diğer manivela araçları).
- (9) Yedek yakıt tanklarını da içeren yakıt tankları.